

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

**FAKULTA ELEKTROTECHNIKY A KOMUNIKAČNÍCH
TECHNologiÍ**
ÚSTAV AUTOMATIZACE A MĚŘICÍ TECHNIKY

FACULTY OF ELECTRICAL ENGINEERING AND COMMUNICATION
DEPARTMENT OF CONTROL AND INSTRUMENTATION

SPECIALIZOVANÝ INTERPRET JOYSTICKU PRO RDS

SPECIALIZED JOYSTICK INTERPRET FOR RDS

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

DÁVID MUZIKA

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. PETR HONZÍK, Ph.D.

BRNO 2011

**VYSOKÉ UČENÍ
TECHNICKÉ V BRNĚ**

**Fakulta elektrotechniky
a komunikačních technologií**

Ústav automatizace a měřicí techniky

Bakalářská práce

bakalářský studijní obor
Automatizační a měřicí technika

Student: Dávid Muzika

ID: 115242

Ročník: 3

Akademický rok: 2010/2011

NÁZEV TÉMATU:

Specializovaný interpret joysticku pro RDS

POKYNY PRO VYPRACOVÁNÍ:

- Vypracujte přehled robotických simulátorů, ve kterých by bylo možné testovat různé interprety ovládání jednoosého diferenciálně řízeného robota pomocí joysticku;
- seznámte se s prostředím Robotics Developer Studio (RDS) a vypracujte manuál popisující tvorbu scény a objektů;
- popište univerzální interpret joysticku používaný v RDS;
- navrhnete specializovaný interpret joysticku pro úlohu průjezdu bludištěm;
- vytvořte prostředí bludiště v RDS s možností průjezdu jednoosého diferenciálně řízeného mobilního robota;
- proveďte a vyhodnoťte experimenty s univerzálním a specializovaným interpretem joysticku.

DOPORUČENÁ LITERATURA:

Ding D, Cooper RA, Spaeth D.: Optimized joystick controller. Conf Proc IEEE Eng Med Biol Soc. 2004;7:4881-3.

Termín zadání: 7.2.2011

Termín odevzdání: 30.5.2011

Vedoucí práce: Ing. Petr Honzík, Ph.D.

prof. Ing. Pavel Jura, CSc.

Předseda oborové rady

UPOZORNĚNÍ:

Autor bakalářské práce nesmí při vytváření bakalářské práce porušit autorská práva třetích osob, zejména nesmí zasahovat nedovoleným způsobem do cizích autorských práv osobnostních a musí si být plně vědom následků porušení ustanovení § 11 a následujících autorského zákona č. 121/2000 Sb., včetně možných trestněprávních důsledků vyplývajících z ustanovení části druhé, hlavy VI. díl 4 Trestního zákoníku č.40/2009 Sb.

ABSTRAKT

Práce se zabývá návrhem a implementací specializovaného interpretu joysticku v prostředí Microsoft Robotic Developer Studio. V práci je popsáno vývojové prostředí Microsoft Robotics Developer Studio a také podrobněji popsána jeho simulační součást Visual Simulation Environment. V práci je navrženo několik specializovaných interpretů pro úlohu průjezd bludiště. Ve výsledku práce jsou vyhodnocené experimenty s univerzálním a specializovaným interpretem.

KLÍČOVÁ SLOVA

VSE, RDS, specializovaný interpret, univerzální interpret

ABSTRACT

The main subjects of this bachelor thesis is implementation of specialized joystick interpreter in environment Microsoft Robotics Developer Studio. The work describes environment of Microsoft Robotics Developer Studio and also described in more detail the simulation part the Visual Simulation Environment. The work propose several specialized interpreter for the passage of the maze. As a result, work is evaluated by experiments with universal and specialized interpreter.

KEYWORDS

VSE, RDS, specialized interpred, univesal interpred

MUZIKA, Dávid *Specializovaný interpret joysticku pro RDS*: bakalářská práce. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií, Ústav automatizace a měřicí techniky, 2011. 45 s. Vedoucí práce byl Ing. Petr Honzík, Ph.D.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci na téma „Specializovaný interpret joysticku pro RDS“ jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou všechny citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce.

Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že v souvislosti s vytvořením této bakalářské práce jsem neporušil autorská práva třetích osob, zejména jsem nezasáhl nedovoleným způsobem do cizích autorských práv osobnostních a jsem si plně vědom následků porušení ustanovení § 11 a následujících autorského zákona č. 121/2000 Sb., včetně možných trestněprávních důsledků vyplývajících z ustanovení § 152 trestního zákona č. 140/1961 Sb.

Brno

.....

(podpis autora)

Děkuji vedoucímu práce Ing. Petru Honzíkoví, Ph.D. za trpělivost, ochotu při řešení problému a za vlídný a přátelský přístup. Také bych chtěl poděkovat Vojtěchu Erbenovi za pomoc a další cenné rady při zpracování mé bakalářské práce

OBSAH

Úvod	10
1 Simulátory	11
1.1 Microsoft Robotics Developer Studio	11
1.2 Simbad	11
1.3 Gazebo	12
1.4 anyKode Marilou	12
2 Microsoft Robotic Developer Studio	14
2.1 Seznam programů a služeb	14
2.2 Spuštění Microsoft Visual Simulation Environment	14
2.2.1 Microsoft DSS Manifest Editor	14
2.2.2 Visual Programming language	15
2.3 Vytvoření základní simulační scény	18
3 Vytvoření simulačního prostředí pomocí VSE	21
3.1 Editace scény VSE	21
3.2 Vytvoření vlastní entity v VSE	23
3.3 Spuštění simulace a módy zobrazení	26
4 Vytvoření simulačního prostředí pomocí kódu v C#	29
4.1 Simulace vytvořená pomocí služby	29
4.2 Použité služby	29
4.2.1 MyRobot	30
4.2.2 SimpleDashboard	30
4.3 Vytvoření vlastní entity v C#	30
5 Vytvoření testovacího prostředí	32
5.1 Vytvoření bludiště	32
6 Joystick v RDS	35
6.1 Obsluha joysticku v RDS	35
6.2 Návrh specializovaného interpretu pro joystick	35
6.2.1 Základní řízení	35
6.2.2 Integrované řízení	36
6.2.3 Integrované řízení s deaktivovanou osou X	37
6.2.4 Ortogonální řízení	38

7	Dosažené výsledky	40
7.1	Testování	40
7.2	Výsledky testování	40
8	Závěr	43
	Literatura	44
	Seznam symbolů, veličin a zkratk	45

SEZNAM OBRÁZKŮ

1.1	MRDS	11
1.2	simbad	12
1.3	gazebo	12
1.4	Marilou	13
2.1	Simulation IRobot manifest	15
2.2	Visual Simulation Environment	15
2.3	Generic Differential drive	16
2.4	Connections	16
2.5	Data Connections	17
2.6	Simulated differential drive	17
2.7	EntityUI.manifest	18
2.8	EntityUI	19
2.9	Empty Scene	19
3.1	Edit VSE	21
3.2	Move Menu	22
3.3	VSE Edit Mode	23
3.4	New Entity	24
3.5	Construction Parameteres	24
3.6	Shape	25
3.7	Shape Completed	26
3.8	Box	26
3.9	Run VSE	27
3.10	Physic Render	27
3.11	Wireframe	28
4.1	Simulovaná scéna	31
5.1	Simulovaná scéna	34
6.1	Popis os joysticku	35
6.2	Integrální řízení	36
6.3	Pouze Rz řízení	37
6.4	Ortogonální řízení	38
7.1	User Dashboard	40

SEZNAM TABULEK

2.1	Ovládání	20
7.1	Test	42

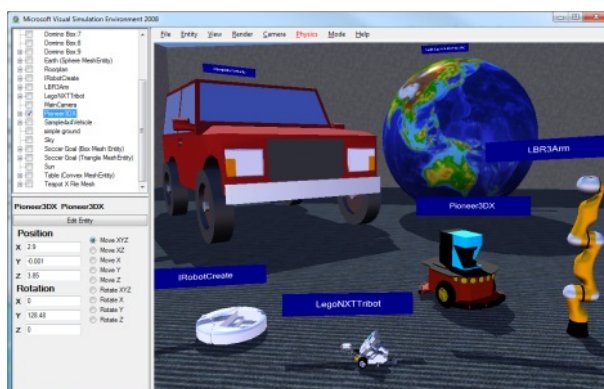
ÚVOD

Specializovaný interpret joysticku je softwarové upravení dat přijímaných od uživatele pro efektivnější a rychlejší řešení specifické úlohy. Specializace v případě zadané úlohy spočívá v úpravě dat přijímaných z ovladače tak, aby bylo pro uživatele jednodušší splnit úlohu projetí bludiště jednoosým diferenciálně řízeným robotem. Specializovaný interpret využívá tří stupňů volnosti joysticku X, Y a R_Z . Pro realizaci bude použit Microsoft Robotic Developer Studio. Práce obsahuje popis tohoto prostředí a návod na práci v simulačním prostředí Visual Simulation Environment (VSE). Bude navrženo několik specializovaných interpretů a testovací dráha, která bude představovat cestu bludištěm. Testovací úlohou bude projet tuto dráhu v co nejkratším čase s co nejmenším počtem kolizí. Uživatel bude otestován jak na univerzálním tak i na specializovaném interpretu a výsledky budou porovnány. Cílem práce je seznámit se s prostředím Robotic Developer Studio (RDS), vypracovat manuál popisující tvorbu scény a objektu a navrhnout a otestovat různé specializované interprety joysticku.

1 SIMULÁTORY

1.1 Microsoft Robotics Developer Studio

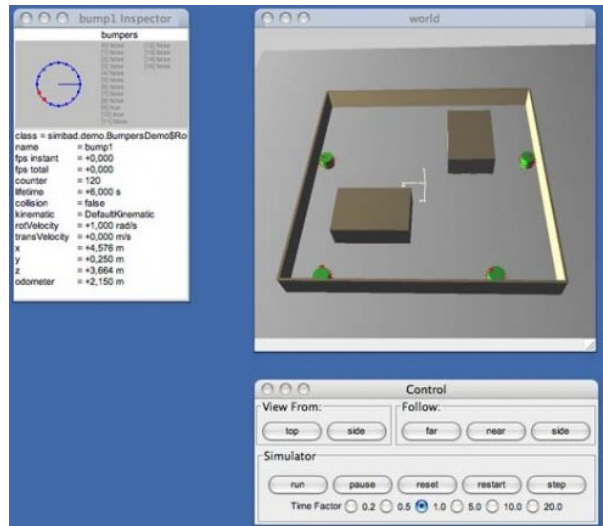
Microsoft Robotic Developer Studio (MRDS) (viz. [4]) je vývojové prostředí pro operační systém Windows. Je určeno pro univerzitní a amatérský vývoj robotických aplikací pro velkou škálu robotů. Skládá se ze dvou programových součástí: z Visual Programming Language (VPL) a VSE. VPL slouží k blokovému programování robotických aplikací. VSE slouží k vytvoření simulační scény a testování robotických aplikací.

Obr. 1.1: MRDS

1.2 Simbad

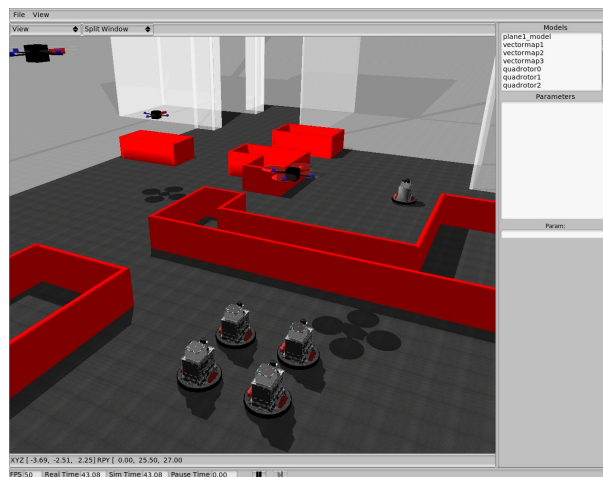
Simbad [6](obr. 1.2) je 3D robotický simulátor využívající prostředí Java. Je určen pro vzdělávací a vědecké účely, programování a výzkumu umělé inteligence a strojového učení. Simbad umožňuje programátorům vytvořit vlastní ovládání robota, upravovat prostředí a používat dostupné senzory.

Obr. 1.2: simbad

1.3 Gazebo

Gazebo [7] je robotický simulátor který dokáže simulovat více robotů a objektů ve venkovním prostředí. Vytváří realistickou odezvu senzorů a fyzickou interakci mezi objekty

Obr. 1.3: gazebo

1.4 anyCode Marilou

anyCode Marilou [1](obr. 1.4) je modelovací simulační prostředí, které simuluje práci robota v reálném světě. Je používán ve výzkumných centrech a také v průmyslu pro simulování různých projektů.

2 MICROSOFT ROBOTIC DEVELOPER STUDIO

2.1 Seznam programů a služeb

Visual Programming Language (VPL) je vývojové prostředí založené na grafickém programování, které je použito k vývoji aplikací pro programování a simulování robotů.

Visual Simulation Environment (VSE) umožňuje vytvářet a testovat vytvořené robotické aplikace ve vizuálním engine a s fyzikálním modelem.

Decentralized Software Services (DSS) umožňuje vytvářet programové moduly, které spolupracují s robotem a připojeným PC použitím jednoduchého otevřeného protokolu.

DSS Manifest Editor (DSSME) je nástroj sloužící k vytváření nebo úpravě simulačních scén a dalších manifestů

Concurrency and Coordination Runtime (CCR) umožňuje aplikacím vytvářet asynchronní vlákna bez programové úpravy.

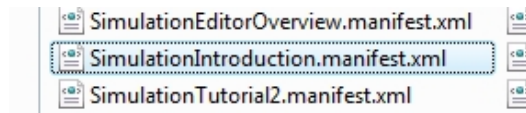
2.2 Spuštění Microsoft Visual Simulation Environment

Tato kapitola čerpá ze zdrojů [5] [3]. V této kapitole jsou popsány základní způsoby spuštění VSE a postupy pro vytvoření základní simulační scény v tomto prostředí.

VSE je prostředí ve kterém se odehrává samotná simulace. Toto prostředí pracuje pod aplikačním rozhraní DirectX 9 a fyziku zpracovává Aegia PhysX společnosti Nvidia.

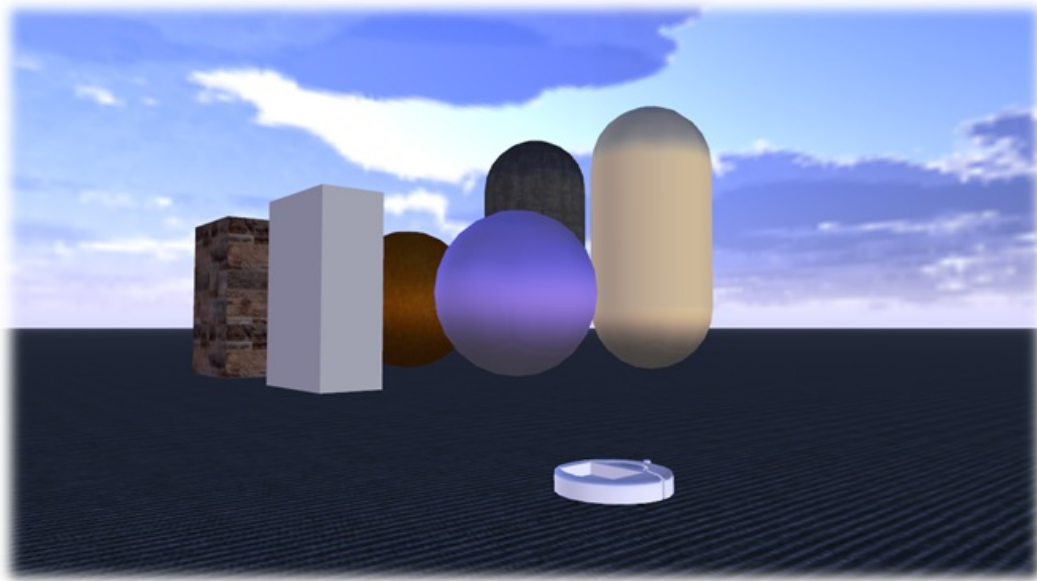
2.2.1 Microsoft DSS Manifest Editor

Jedním ze způsobů jak spustit VSE je použití programu Microsoft DSS Manifest Editor. Tento způsob je rychlý a není zapotřebí mít předem vytvořený projekt ve VPL. Po spuštění Manifest Editoru se zobrazí okno, které slouží k úpravám manifestů. Pro práci je výhodnější otevřít si již vytvořenou prázdnou scénu (prostředí vytvořené ve VSE). Pro úpravu je vhodný `IRobot.Create.Simulation.Manifest.xml` ve složce s nainstalovaným RDS `\samples\Config` (viz Obr. 2.1)

Obr. 2.1: Simulation IRobot manifest

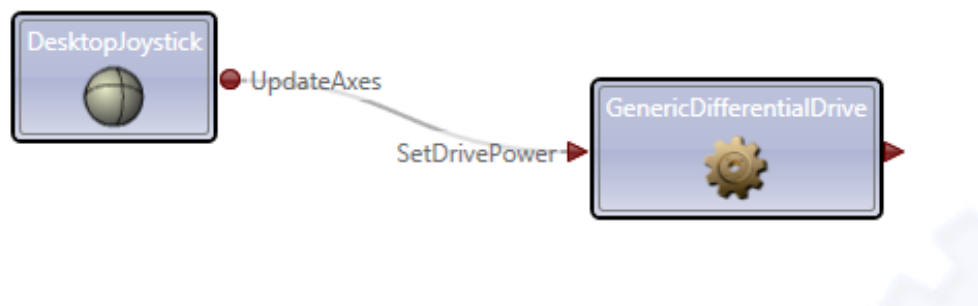
Po načtení tohoto souboru se spustí základní manifest, který slouží k zobrazení scény v prostředí VSE. Po spuštění simulace (tlačítkem F5) se zobrazí prostředí, ve kterém budeme dále pracovat.viz Obr. 2.2

Obr. 2.2: Visual Simulation Environment

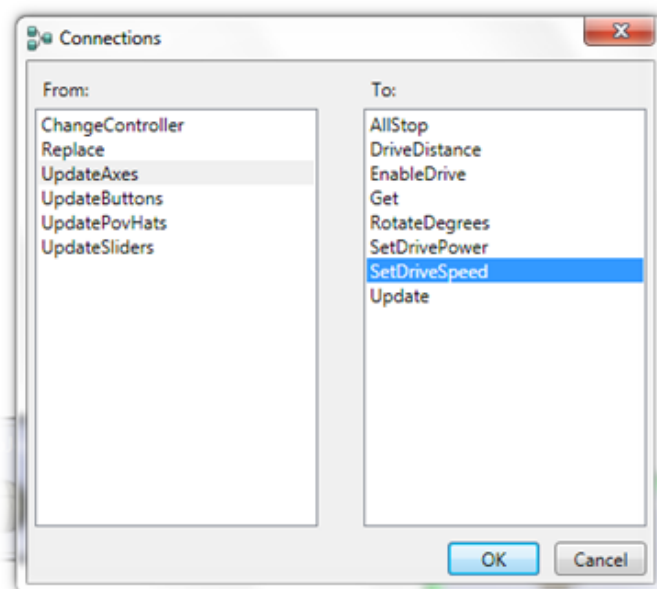
2.2.2 Visual Programming language

Dalším způsobem jak otevřít VSE pro účely úpravy simulačního prostředí je použití programu VPL. Pro spuštění VSE v prostředí VPL je nejjednodušší vložit dva bloky z nabídky služeb a to **DesktopJoystick** a **GenericDifferentialDrive**. Po propojení dle obrázku.2.3 se zobrazí menu. Toto menu slouží k nastavení načítaných dat z joysticku a jejich použití v simulaci.

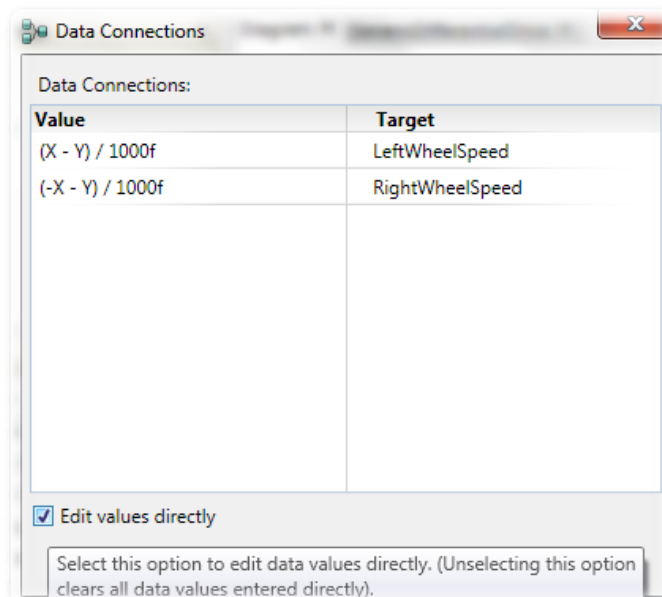
Obr. 2.3: Generic Differential drive

Pro simulaci je vhodné načítat z joysticku změnu os (Update Axes) a tuto hodnotu reprezentovat v simulaci jako rychlost (set drive speed), viz Obr. 2.4

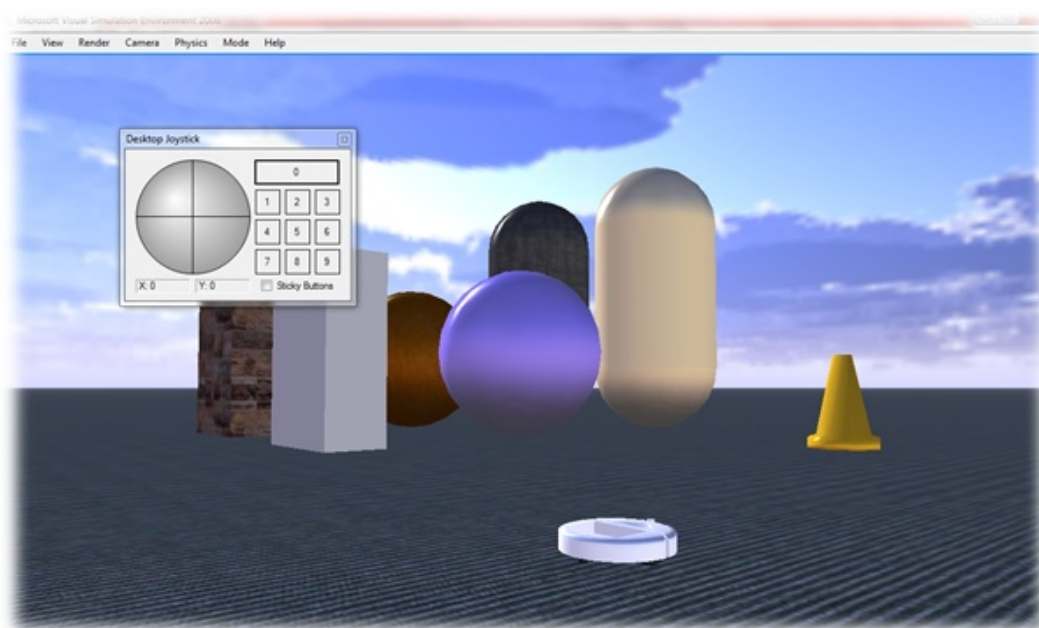
Obr. 2.4: Connections

Dále je nutné nastavit převodní vztah mezi bloky na hodnoty uvedené na Obr.2.5, což se provede v bloku **Data Connections**. Před spuštěním simulace je nezbytné nastavit manifest, ve kterém se bude simulace odehrávat. Pro výběr manifestu je zapotřebí otevřít nabídku bloku **SimpleDifferentialDrive**(dvojklikem) a v kolonce **Set Configuration** je třeba zvolit možnost **Use a manifest**. Tlačítkem **Import Manifest** lze vybrat např. **IRobot.Create.Simulation.Manifest.xml**, jeden z ukázkových manifestů nabízených firmou Microsoft.

Obr. 2.5: Data Connections

Po spuštění, stiskem tlačítka F5, se spustí simulační prostředí VSE. Nyní i s robotem kterého lze ovládat (Obr. 2.6).

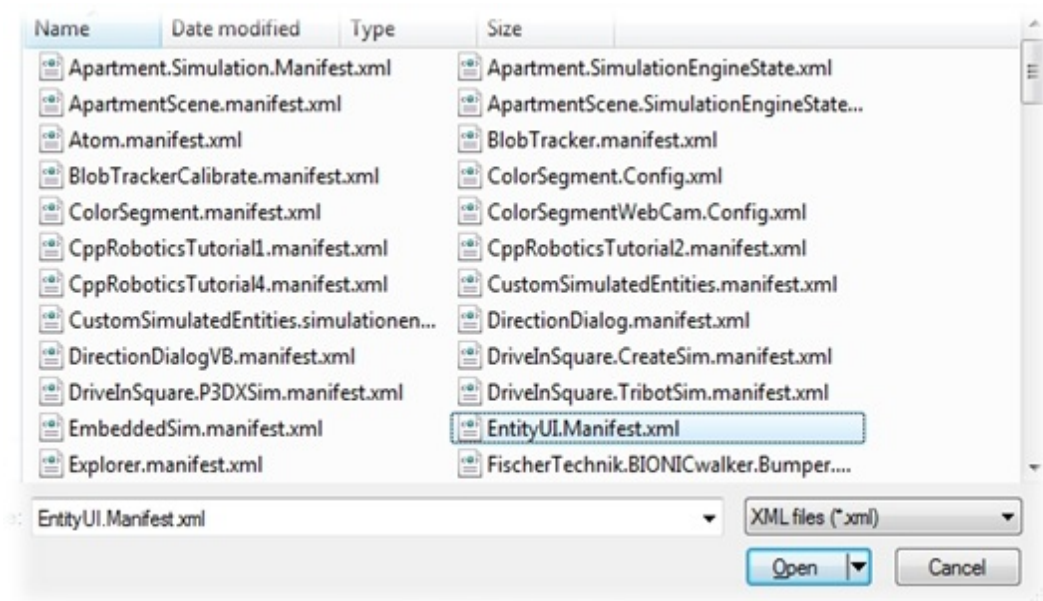
Obr. 2.6: Simulated differential drive

Díky bloku Desktop Joystick je možné nyní robota ovládat i bez připojeného ovladače (Joysticku, gamepadu). Robota lze ovládat s pomocí klávesnice, nebo myši. Při použití klávesnice tlačítkem „w“ robot akceleruje, tlačítko „s“ robota zabrzdí a

poté reverzuje jeho chod, tlačítka „a“ a „d“ zatáčí s robotem doleva a doprava. K ovládání lze také použít myš, kde pohybem na virtuálním ovladači lze v okně Desktop Joystick ovládat pohyb robota.

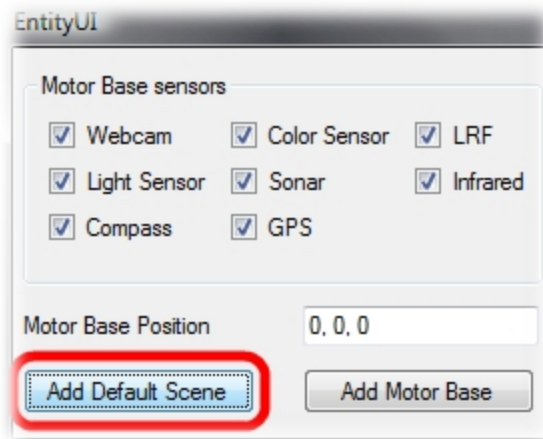
2.3 Vytvoření základní simulační scény

Nejjednodušší způsobem vytvoření základní simulační scény je otevřením souboru `\Microsoft Robotics Dev Studio 2008 R3\samples\Config\Simulation EmptyProject.manifest.xml` v Manifest editoru. Po spuštění se otevře prázdná scéna do které je zapotřebí vložit základní prvky jako jsou podlaha a obloha. Tyto prvky lze do simulace vložit pomocí `EntityUI.manifest.xml`. Manifesty se v prostředí VSE otevírají rozkliknutím kontextové nabídky v hlavním menu pod položkou File volbou `Open Manifest`. `EntityUI.manifest.xml` se nachází `\config\EntityUI.manifest.xml` (obr.2.7).

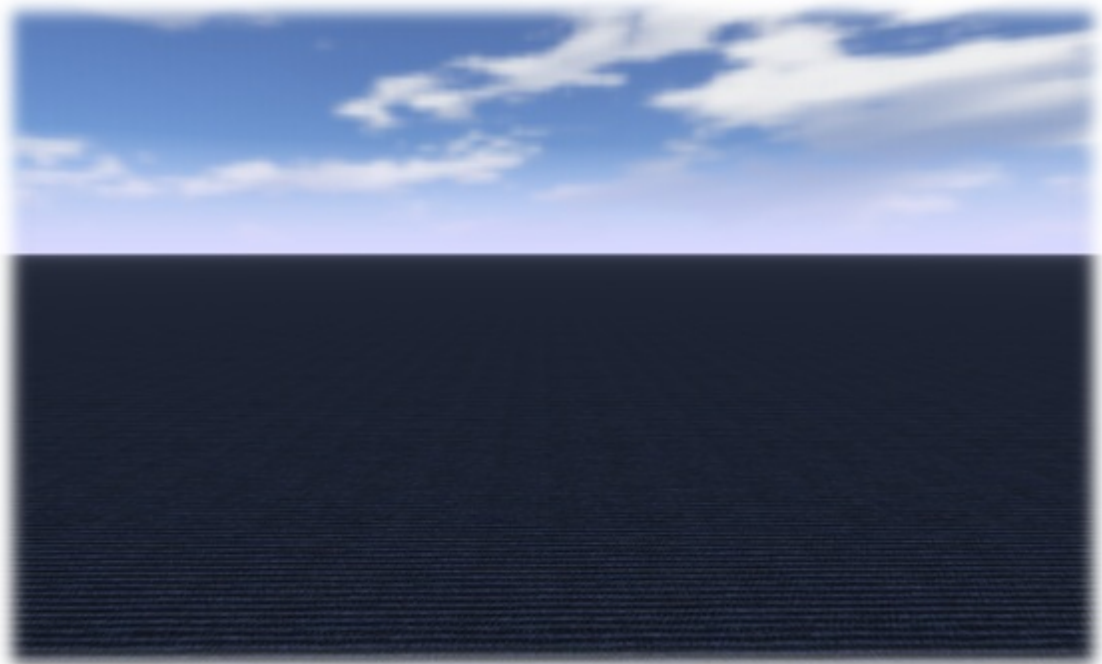

Obr. 2.7: EntityUI.manifest

Po načtení se zobrazí menu `EntityUI` (obr.2.8). Pro vytvoření základních prvků v simulaci (podlaha, obloha) je zapotřebí vybrat položku `Add Default Scene`. Přes toto menu je možné přidat do simulace i robota, ale takto vytvořeného robota by nebylo možné ovládat, proto se robot přidává do simulace později. Ve výsledku by v simulační scéně měly být přítomny prvky: Podlaha (Ground), Obloha (Sky) a kamera (maincamera) viz Obr.2.9

Obr. 2.8: EntityUI

Obr. 2.9: Empty Scene

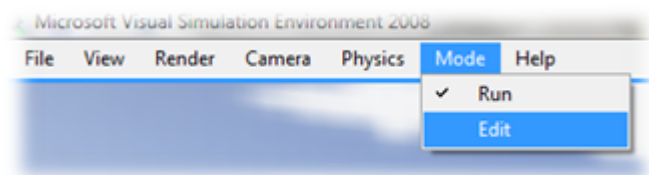
A	šipka vlevo	Num Pad 4	Pohyb vlevo
D	šipka vpravo	Num Pad 6	Pohyb doprava
W	šipka nahoru	Num Pad 8	Pohyb vpřed
S	šipka dolů	Num Pad 2	Pohyb zpět
Q	Page Up	Num Pad 9	Vertikální pohyb nahoru
E	Page Down	Num Pad 3	Vertikální pohyb dolů
Levý shift	pravý shift		Přidržením urychluje pohyb
Home			Reset kamery do počáteční pozice

Tab. 2.1: Ovládání

3 VYTVOŘENÍ SIMULAČNÍHO PROSTŘEDÍ POMOCÍ VSE

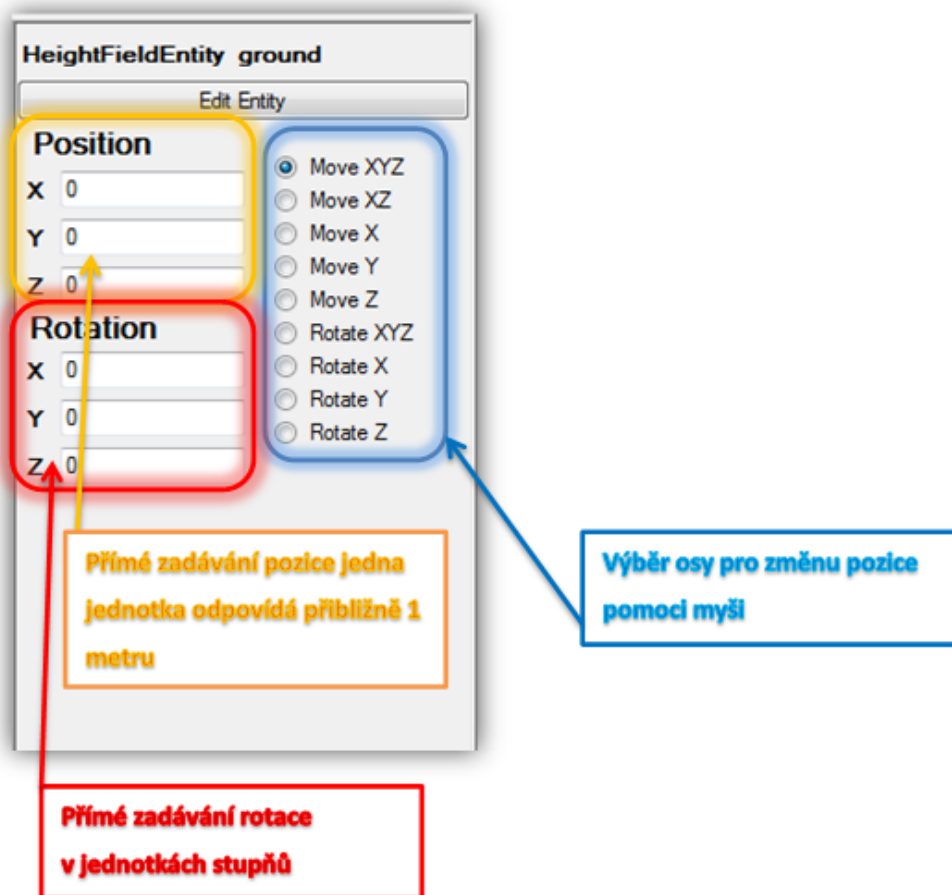
3.1 Editace scény VSE

Prostředí VSE slouží nejenom pro spouštění simulace, ale také k editaci simulace, přidávání objektu a k úpravě jejich fyzikálních vlastností. Pro úpravu objektů v simulaci je třeba simulaci přepnout do tzv. editačního módu. Položka pro přepnutí simulace do editačního módu v menu je **MODE→EDIT** (Obr.3.1). Po přepnutí do editačního režimu se simulace automaticky pozastaví a objeví se nabídka s již existujícími entitami a nabídka se základními vlastnostmi právě vybrané entity.

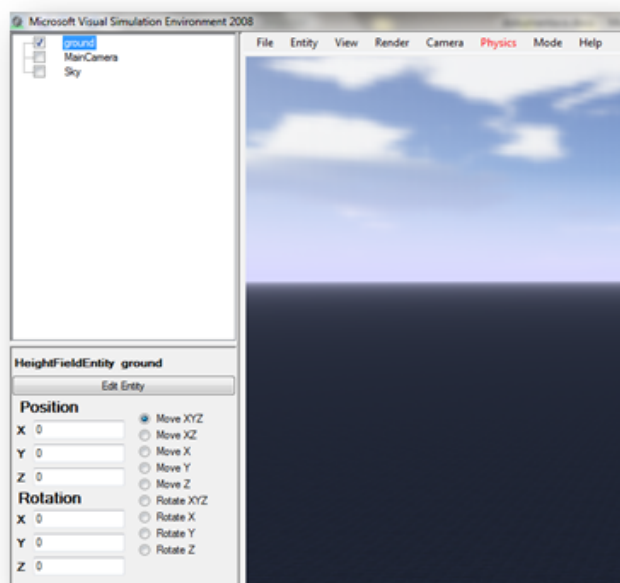

Obr. 3.1: Edit VSE

V levém horním rohu editačního okna je zobrazený seznam již vložených entit v simulačním prostředí. Při označení některé z vložených entit se zobrazí v levém dolním rohu nabídka, která zobrazuje aktuální pozici právě vybraného objektu a možnost změny jeho pozice (obr.3.2). Pozici objektu lze měnit dvěma různými způsoby, jedním z nich je přímé zadávání souřadnic v osách x, y, z a rotace ve směru os x, y a z. Dalším způsobem změny pozice objektu pomocí této nabídky je ovládání pomocí kombinace klávesnicí a myši. Nejprve se volí osa, ve které se bude objekt přesunovat nebo rotovat. Po výběru osy z menu (například **Move Y**) se přidržetím tlačítka „CTRL“ a pohybem myši pohybuje právě vybraným objektem ve zvolené ose (obr.3.3).

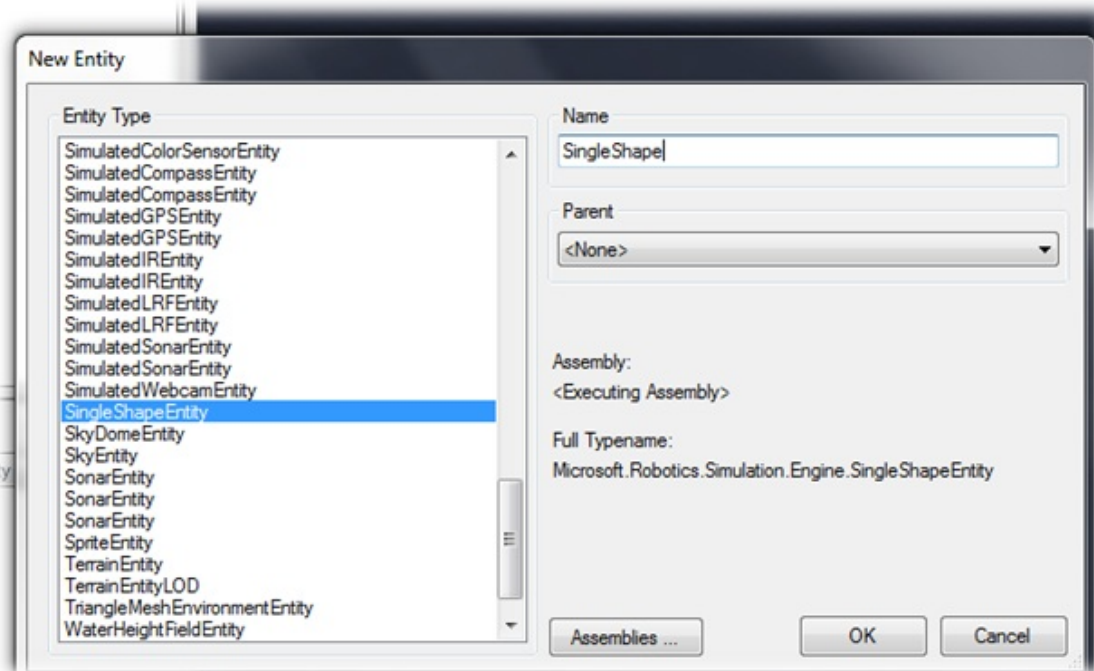
Obr. 3.2: Move Menu

Obr. 3.3: VSE Edit Mode

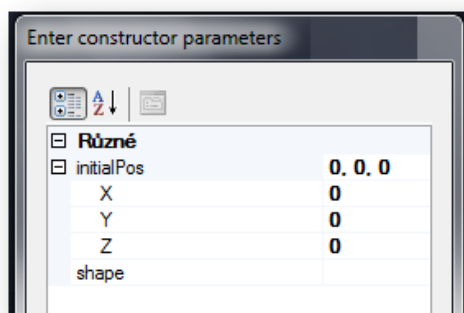
3.2 Vytvoření vlastní entity v VSE

Pro přidání jednoho z elementárních tvarů do simulace, například krychle, se musí do simulace vložit nová entita. Před přidáváním objektů je nutné nejprve vytvořit základní prvky simulace, o tom pojednává kapitola 2.3. Nová Entita se do simulace vkládá v menu **Entity**→**New**, po načtení databáze entit je možné vybrat **SingleShape-Entity** (objekt jednoduchého tvaru) (obr.3.4). Tím je do simulačního prostředí vložen bezrozměrný objekt.

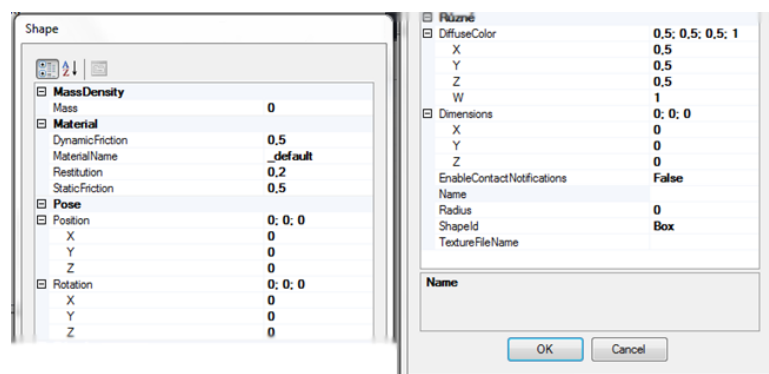
Obr. 3.4: New Entity

Dále je možné upravit jméno objektu a také určit rodiče objektu. Rodiče slouží k snadnému slučování a spojování objektů do jednoho celku. Rodičem hmotného objektu může být pouze hmotný objekt, což objekt ground ani sky není. Po potvrzení se zobrazí okno editace fyzických vlastností objektu (Obr.3.5).

Obr. 3.5: Construction Parameteres

Položka construction parameters slouží k zadávání počátečních souřadnic objektu a také určujeme tvar objektu. Menu k nastavování tvaru objektu se nachází v položce shape (Obr.3.6)

Obr. 3.6: Shape

Mass určuje hmotnost objektu, hmotnost je zadávaná v kilogramech.

Dimensions určuje délku stran při použití tvaru Box, při zadání 1 lze srovnat s 1m (nastavit na 1;1;1).

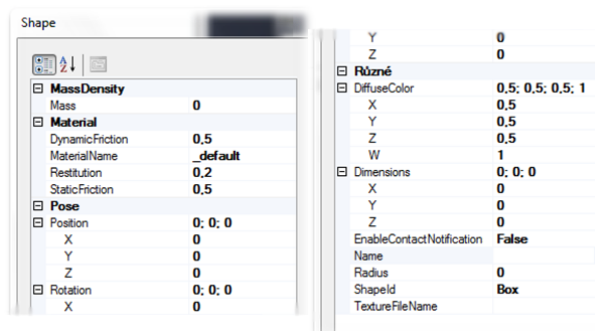
Radius určuje poloměr při použití tvaru Sphere.

Shapeld výběr tvaru objektu.

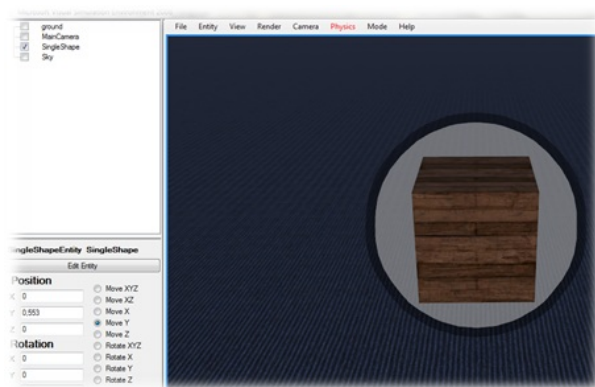
TextureFileName výběr textury objektu, roz-klikneme a z nabídky vybereme jednu texturu.

Po zadání parametrů by měl výsledek vypadat takto (Obr.3.7). Dále je zde možné upřesnit vlastnosti materiálu, například nastavit statické tření položkou **StaticFriction** nebo dynamické tření objektu položkou **DynamicFriction**, nebo také restituici materiálu (odrazivost materiálu). Položka **position** nastavuje posunutí od výchozí pozice (výchylka), **rotation** nastavuje výchylku od výchozí polohy. Položka **diffuze color** nastavuje zbarvení objektu v RGB, **dimension** nastavují proporcionální zvětšení objektu v měřítku směrových os, například při zadání (2;2;2) bude objekt zvětšen ve všech osách v poměru 2:1.

Po potvrzení se vykreslí krychle, která je zapuštěná do podlahy (viz Obr.3.8). Aby tomu tak nebylo, lze upravit pozici v nabídce objektu nebo kliknutím na objekt pravým tlačítkem myši a výběrem **moveY**. Nyní je možné přidržet tlačítko **CTRL** a pohybem myši pohybovat celým objektem. Pokud je zapotřebí vytvořit složitější objekty přímo ve VSE, lze je vytvořit vhodným složením základních tvarů a jejich spojení, nebo použít **multishape** entity v nabídce entit. Je zde ale také možnost importovat objekty vytvořené v 3D modelovacích studiích ve formátu **.xml** a **.dae** pro fyzické modely, nebo **.obj** a **.x** pro grafické objekty. Tyto objekty se importují do VSE pomocí tlačítka **load entity** v hlavním menu pod záložkou **Entity**. Takto lze importovat pouze fyzické objekty typu **.xml** a **.dae**

Obr. 3.7: Shape Completed

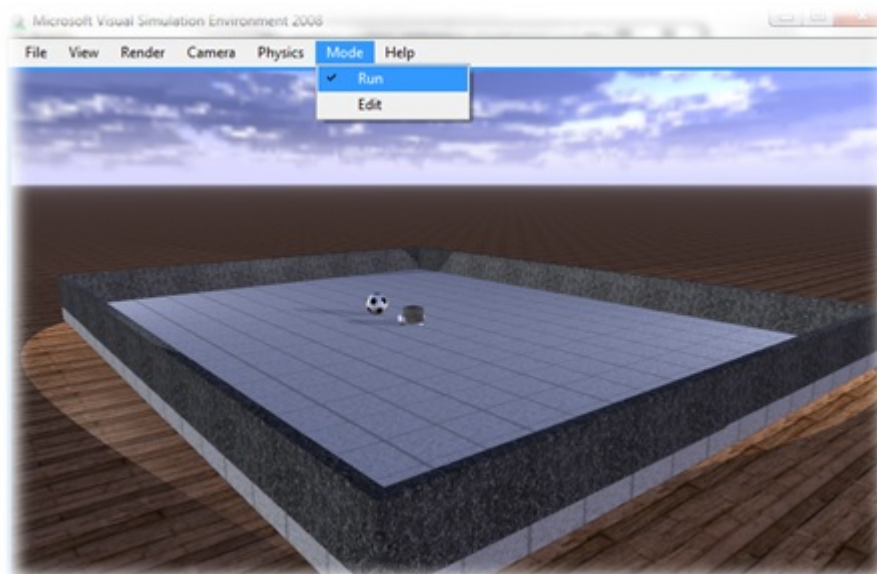

Obr. 3.8: Box

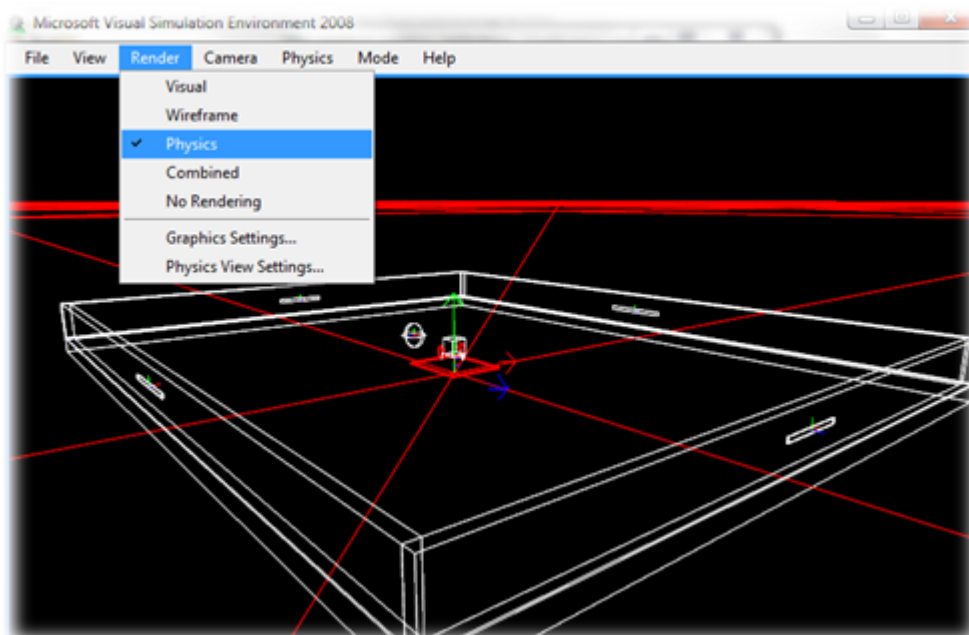
Po spuštění simulace **mode**→**run** začnou působit na simulované prostředí fyzikální zákony. Pro přidání robota, který může být řízen, je zapotřebí stejným postupem přidat Entitu jménem **MotorBaseWithDrive**. Aby bylo možné vytvořenou scénu použít, je nutné uložit právě vytvořený manifest **File**→**Save Scene As** do složky s nainstalovaným RDS.

3.3 Spuštění simulace a módy zobrazení

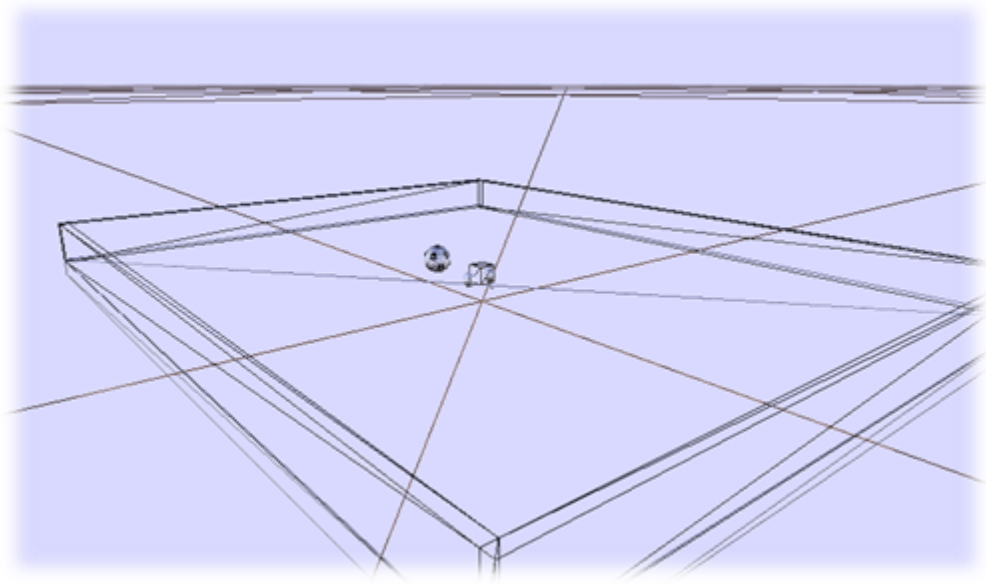
Po spuštění simulace (Obr.3.9) se automaticky aktivuje i výpočet fyziky. Fyzika ovlivňuje všechny aktivní objekty na scéně. Graficky znázorněný výpočet fyziky lze zobrazit pomocí různých zobrazovacích módů. K čistému zobrazení aktuálně působících sil na objekty slouží režim **Physics** viz Obr.3.10. S takto znázorněnými modely probíhá výpočet vzájemných interakcí objektů. Dalším používaným módem zobrazení je drátový model (wireframe), zjednodušeně by se dalo říci, že toto zobrazení zobrazuje hrany všech objektů (Obr.3.11), ale tento mód zobrazení neodpovídá fyzickému modelu objektu.

Obr. 3.9: Run VSE

Obr. 3.10: Physic Render

Obr. 3.11: Wireframe

4 VYTVOŘENÍ SIMULAČNÍHO PROSTŘEDÍ POMOCÍ KÓDU V C#

4.1 Simulace vytvořená pomocí služby

Tato kapitola čerpá ze zdroje [2]. Při vytváření projektu ve VPL lze tento projekt zkompileovat jako službu. Kompilaci lze spustit pomocí položky **Compile As a Service** v nabídce menu **Build**. Tímto lze sloučit jednotlivé bloky programu do jednoho celku. Tato služba se po kompilaci zobrazí v nabídce služeb a také ji bude možné editovat v jazyce C# v Microsoft Visual Studio. Simulační scénu lze také vytvořit programově v Microsoft Visual Studiu. Nejprve je zapotřebí vytvořit novou službu pomocí Microsoft Visual Studia. Pro vytvoření nové služby je zapotřebí vytvořit nový projekt v Microsoft Visual Studio. Pro programování v prostředí VPL je při vytváření projektu zapotřebí zvolit položku Microsoft Robotics a jazyk C# a také je zde nutné vybrat šablonu DSS Service. Po vytvoření nového projektu je zapotřebí přidat reference. Reference se projektu přiřazují pravým kliknutím na položku **References**→**Add Reference**. Aby se program zkompileval bez chyb, je nutné mu přiřadit následující reference :

PhysicsEngine - přístup do fyzikálního engine

RoboticsCommon - definice fyzikálních charakteristik robotů.

SimulationCommon - reference používané fyzikálním enginem a simulátorem.

SimulationEngine - komunikuje se simulací.

SimulationEngine.proxy

SimulatedDifferentialDrive.2006.M06

SimulatedDifferentialDrive.2006.M06.Proxy

Tyto reference je zapotřebí deklarovat na začátku souboru s implementací tříd

```
using Microsoft.Robotics.Simulation.Physics;
```

```
using Microsoft.Robotics.PhysicalModel;
```

```
using Microsoft.Robotics.Simulation;
```

```
using Microsoft.Robotics.Simulation.Engine;
```

```
using engineproxy = Microsoft.Robotics.Simulation.Engine.Proxy;
```

4.2 Použité služby

Pro řešení práce byly použity a upraveny služby MyRobot a SimpleDashboard.

4.2.1 MyRobot

MyRobot spouští všechny součásti potřebné pro běh programu jako i ostatní služby použité v tomto programu. Vytváří všechny entity v simulaci jako podlahu, oblohu, kameru a robota. Služba je použita při vytváření projektu v VPL.

4.2.2 SimpleDashboard

SimpleDashboard je součástí RDS, ale byla upravena pro potřeby práce. Obsahuje funkce jako komunikace s joystickem, zjišťování pozice robota, funkce měření času a výběr typu řízení. Tato služba obsahuje i uživatelské rozhraní, které bylo upraveno pro obsluhu těchto funkcí (obr. 7.1).

4.3 Vytvoření vlastní entity v C#

Při vytváření simulačního prostředí je nutné si nejprve vytvořit třídy objektů, které v ní budou použity. Vytvořené třídy reprezentují všechny objekty použité v simulaci. Vytvoření základních prvků prostředí se realizuje pomocí tříd `AddSky()` a `AddGround()`, které jsou součástí RDS.

```
1 private void AddBoxKinematic(Vector3 shape, Vector3 position)
2     {
3         BoxShapeProperties cBoxShape = null;
4         SingleShapeEntity cBoxEntity = null;
5
6         cBoxShape = new BoxShapeProperties(10f, new Pose(), shape);
7         cBoxShape.Material = new MaterialProperties("gbox", 0.5f, 0.4f, 0.5f);
8         cBoxShape.DiffuseColor = new Vector4(0.5f, 0.5f, 0.5f, 1.0f);
9         cBoxShape.TextureFileName = "Concrete.jpg";
10
11        cBoxEntity = new SingleShapeEntity(new BoxShape(cBoxShape), position);
12        cBoxEntity.State.Flags = EntitySimulationModifiers.Kinematic;
13        cBoxEntity.State.Name = "greybox"++boxes;
14        SimulationEngine.GlobalInstancePort.Insert(cBoxEntity);
15    }
```

Kód 4.1: Vytvoření nepohyblivého materiálu ve tvaru kvádra.

Tato metoda byla použita k vytvoření podlahy v konečné simulaci. Řádek 11 určuje, která entita bude použita pro vytvoření objektu. 12. řádek kódu způsobí, že objekt vytvořený touto třídou bude kinematický. To znamená, že bude fyzicky reagovat na kolize s okolními předměty, ale nebude pohyblivý. Další důležitá část kódu je řádek 13, který pojmenuje vytvořený objekt názvem `greybox` a číslo které určuje pořadové číslo.

```
1 private void CreateWorld()
2     {
```

```
3      AddSky();  
4      AddGround();  
5      AddBoxKinematic(new Vector3(1f, 1f, 1f), new Vector3(0f, 0.5f, 0f));  
6  }
```

Kód 4.2: Create World

Po vytvoření metody `AddBoxKinematic` je možné nyní vytvořit simulační scénu stejnou jako v kapitole 3.2

Obr. 4.1: Simulovaná scéna

5 VYTVOŘENÍ TESTOVACÍHO PROSTŘEDÍ

5.1 Vytvoření bludiště

Při vytváření simulačního prostředí je nutné si nejprve vytvořit třídy objektů, které v ní budou použity. Vytvořené třídy reprezentují všechny objekty použité v simulaci. Vytvoření základních prvků prostředí se realizuje pomocí tříd `AddSky()` a `AddGround()`, které jsou součástí RDS.

Další třídou použitou na vytvoření stěn je `AddBoxKinematicWall`. Tato třída je shodná s třídou `AddBoxKinematic` (viz. 4.1) pouze používá jinou texturu povrchu.

Metoda pro vytvoření robota

```
1 void AddRobot(Vector3 position)
2 {
3     robotBase=CreateMotorBase(ref position);
4     SimulationEngine.GlobalInstancePort.Insert(robotBase);
5 }
6 private DifferentialDriveEntity CreateMotorBase(ref Vector3 position)
7 {
8     DifferentialDriveEntity robotBase=new MotorBase(position);
9     robotBase.State.Flags=EntitySimulationModifiers.LockCenterOfMass;
10    robotBase.ChassisShape.State.DiffuseColor = new Vector4(0.5f,0.5f,0.5f,1.0f);
11    robotBase.ChassisShape.State.TextureFileName="cellfloor.jpg";
12    robotBase.ChassisShape.State.Dimensions=new Vector3(0.08f,0.08f,0.08f);
13    robotBase.LeftWheel.WheelShape.WheelState.LocalPose.Position=new Vector3(-0.05f
14        ,0.1f,-0.0f);
15    robotBase.LeftWheel.WheelShape.WheelState.Radius=0.03f;
16    robotBase.RightWheel.WheelShape.WheelState.LocalPose.Position=new Vector3(0.05f
17        ,0.1f,-0.0f);
18    robotBase.RightWheel.WheelShape.WheelState.Radius=0.03f;
19    robotBase.CasterWheelShape.State.LocalPose.Position=new Vector3(0f,0.0855f
20        ,-0.025f);
21    robotBase.CasterWheelShape.State.Radius=0.015f;
22    robotBase.Rotation = new Microsoft.Xna.Framework.Vector3(0f,90f,0f);
23    robotBase.MotorTorqueScaling=15f;
24    robotBase.Flags=VisualEntityProperties.DoCompletePhysicsShapeUpdate;
25    robotBase.State.Name="MotorBase";
26    drive.Contract.CreateService(ConstructorPort,
27        Microsoft.Robotics.Simulation.Partners.CreateEntityPartner(
28            "http://localhost/"+robotBase.State.Name)
```

Kód 5.1: Add Robot

Tato metoda slouží k vytvoření robota, který bude použit v simulaci. Použitý robot musí mít své parametry jako rozměry, rozchod kol, otáčky motoru a různé fyzikální vlastnosti. Pro určení velikosti základny robota slouží řádek 12, ve kterém je určeno že základna robota je krychle o rozměrech 8 centimetru. Dále je nutné určit rozměry a pozici kol vůči základně robota. Toto obstarává řádek 13.-16. Tyto řádky určují,

že kola robota budou mít poloměr 3 centimetry a že budou vzdáleny 5 centimetrů v ose X a 1 centimetr v ose Y od středu jeho základny. Kvůli stabilitě robota je nutné do jeho konstrukce zahrnout i samostavné kolečko. Velikost tohoto kolečka a jeho pozici určují řádky 17 a 18. Pro úpravu rychlosti (otáček motoru) robota slouží řádek 20. Toto je bohužel jediné nastavení pohonu robota v RDS, nelze zde nastavit točivý moment, zrychlení ani brzdění tudíž robot svými pohonnými vlastnostmi spíše připomíná tank. Dále je vhodné, kvůli vlastnostem pohonu, uzamknout těžiště, což způsobí, že robota není možné převrhnout.

Po vytvoření všech potřebných tříd jednotlivých objektů simulace je nyní možné jejich vhodným poskládáním vytvořit simulační dráhu (Bludiště).

```

1 private void SetupCamera()
2 {
3     CameraView view = new CameraView();
4     view.EyePosition = new Vector3(0.03f, 2.02f, 1.55f);
5     view.LookAtPoint = new Vector3(0.02f, 1.19f, 1.03f);
6     SimulationEngine.GlobalInstancePort.Update(view);
7 }
8
9 private void CreateWorld()
10 {
11     AddSky();
12     AddGround();
13
14     AddRobot(new Vector3(1.36f, 0.01f, 0f));
15
16     AddBoxKinematic(new Vector3(3f, 0.01f, 2.5f), new Vector3(0f, 0.005f, 0f));
17     AddBoxKinematicWall(new Vector3(1.17f, 0.07f, 0.01f), new Vector3(0.9f, 0.05f, -0.09f))
18         :
19         :
20         :
21     AddBoxKinematicWall(new Vector3(0.975f, 0.07f, 0.01f), new Vector3(-1f, 0.05f, 0.12f));
22 }

```

Kód 5.2: Create World

Před vytvořením simulované scény je vhodné umístit kameru a určit směr jejího pohledu. To obstarává třída **SetupCamera**. Tato třída na 4. řádku nastavuje pozici kamery a na 5. řádku směr jejího pohledu. Při volání vytvořených tříd se do jejich parametrů zadávají rozměry objektů, zadávané podle velikosti v jednotlivých dimenzích, a jako druhý parametr je pozice v simulačním prostředí zadávána jako souřadnice (X,Y,Z). Správným poskládáním objektů správných rozměrů lze vytvořit bludiště (viz. řádek 16 až 21).

Obr. 5.1: Simulovaná scéna

6 JOYSTICK V RDS

6.1 Obsluha joysticku v RDS

Joystick komunikuje s RDS tak, že nastavuje celočíselné proměnné X , Y a R_z (Obr.6.1) v rozmezí -1000 až 1000. S daty načtenými z joysticku pracuje třída `input.JoystickState`. Tato třída je součástí instalace RDS. V klidové pozici joysticku jsou hodnoty dat přečtených z jeho os nulové, po naklonění dopředu se okamžitě v třídě `input.JoystickState` změní hodnota `public int Y`; na -1000.

Obr. 6.1: Popis os joysticku

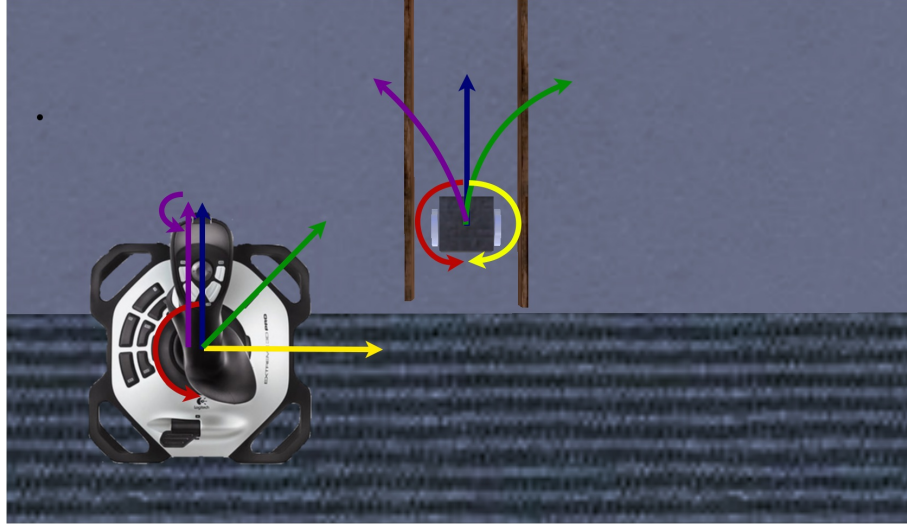
6.2 Návrh specializovaného interpretu pro joystick

6.2.1 Základní řízení

Jedná se o řízení, kdy je robot ovládán přímo nakloněním joysticku. V základním ovládání není obsažena osa R_z

6.2.2 Integrální řízení

Jedná se o klasické řízení, kdy je rychlost robota ovládána osou Y a pohyb do stran osami X a R_Z s upravenou citlivostí.

Obr. 6.2: Integrální řízení

Způsob ovládání robota znázorňuje obrázek 6.2. Při naklonění joysticku v kladném směru osy Y (modrá šipka) začne robot akcelarovat v přímém směru. Velikost naklonění osy Y určuje rychlost. Při záporném směru naklonění joysticku začne robot nejprve brzdit a při nulové rychlosti couvat. Při vychýlení joysticku v ose X (žlutá šipka) začne robot rotovat ve směru, ve kterém byl joystick vychýlen, stejnou úlohu má i osa R_Z (červená šipka). Při současném vychýlení osy Y a osy X (zelená šipka) začne robot opisovat kruh, jehož velikost je určena rychlostí robota a měrou vychýlení osy X . Pokud je joystick vychýlen z osy Y a zároveň je s ním i rotováno (Osa R_Z) (fialová šipka), robot se bude chovat stejně jako v předešlém případě. Osy R_Z a X jsou zaměnitelné a v tomto typu řízení vykonávají stejnou úlohu.

Řízení je přizpůsobené na hladké projetí pravoúhlé zatáčky při plné výchylce osy Y . Rovnice 6.1 popisuje výkon levého a pravého kola robota při pohybu vpřed nebo vzad. Rovnice 6.2 popisuje výkon kol při nulové nebo malé výchylce osy Y (rotace na místě).

$|\mathbf{Y}| \geq 10$:

$$Left, Right = Y \pm \frac{X}{3.0} \pm \frac{R_Z}{3.0} \quad (6.1)$$

$|\mathbf{Y}| \leq 10$:

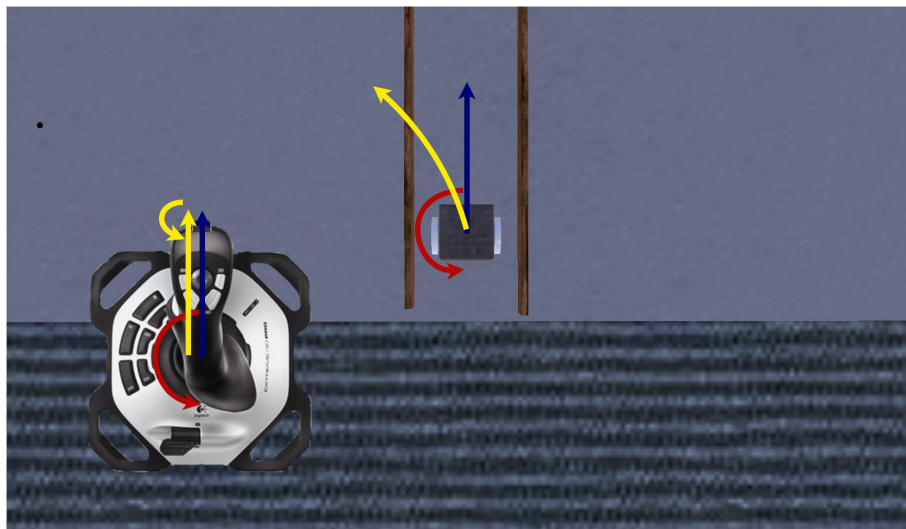
$$Left, Right = 0 \pm \frac{R_Z}{2.0} \pm \frac{X}{2.0} \quad (6.2)$$

Left výkon levého motoru
Right ... výkon pravého motoru
Y výchylka joysticku v ose Y
X výchylka joysticku v ose X
R_Z výchylka rotace joysticku

Pokud není osa Y joysticku vychýlena dostatečně, uplatňuje se oblast necitlivosti. Oblast necitlivosti je používána při ovládání pákovými ovladači, kde je vyžadována přesnost ovládání. Při malém vychýlení osy Y simulovaný robot na tuto osu nebude reagovat, jelikož se může jednat o chybu způsobenou například špatnou kalibrací ovladače.

6.2.3 Integrovaní řízení s deaktivovanou osou X

Jedná se o klasické řízení, kdy je rychlost robota ovládána osou Y a pohyb do stran osou R_Z s upravenou citlivostí.

Obr. 6.3: Pouze R_Z řízení

Ovládání znázorňuje obrázek 6.3. Řízení je obdobné jako v 6.2.2 s tím rozdílem, že je vyřazena osa X. Při naklonění joysticku v kladném směru osy Y (modrá šipka) začne robot akcelerovat v přímém směru. Při současném vychýlení osy Y a osy R_Z (žlutá šipka) začne robot opisovat kruh, kde je jeho velikost určena rychlostí robota a měrou vychýlení osy R_Z. Při vychýlení joysticku v ose R_Z (červená šipka) začne robot rotovat ve směru ve kterém byl joystick vychýlen.

$|Y| \geq 100$:

$$Left, Right = Y \pm \frac{R_Z}{3.0} \quad (6.3)$$

$$|Y| \leq 100:$$

$$Left, Right = 0 \pm \frac{R_z}{2.0} \quad (6.4)$$

Left výkon levého motoru

Right ... výkon pravého motoru

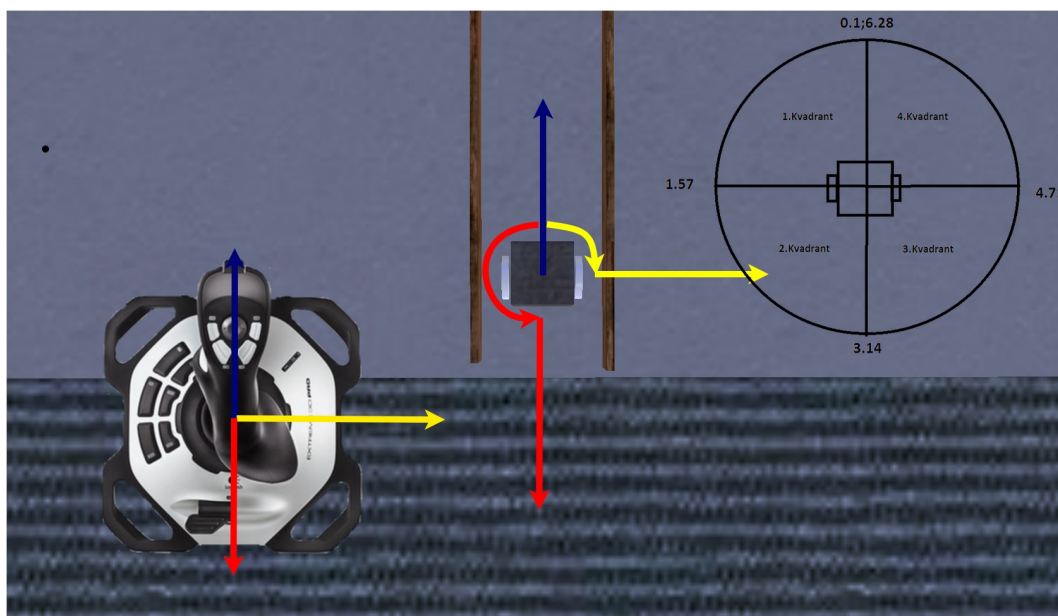
Y výchylka joysticku v ose Yu

R_z výchylka rotace joysticku

Vzhledem k návykům některých uživatelů byl vytvořen tento režim řízení, který odstraňuje jednu z os joysticku. Nepoužívaná osa vnášela nepřesnosti do řízení.

6.2.4 Ortogonální řízení

Jedná se o řízení kde je náklonem joysticku řízen přímo směr kterým se robot pohybuje.

Obr. 6.4: Ortogonální řízení

Ovládání znázorňuje obrázek 6.4. Při naklonění joysticku v kladném směru osy X (žlutá šipka) se robot nejprve natočí tímto směrem a pokud je vyhodnoceno, že robot je správně natočen, začne pomalu zrychlovat vpřed. Obdobně se robot chová při naklonění do všech čtyř os. Otáčky kol robota jsou závislé na směru, kam se má robot otočit a z jakého kvadrantu. Rovnice 6.5 až 6.7 popisují výkon přidělovaný kolům robota při pohybu vpřed (modrá šipka) v závislosti na kvadrantu, do kterého je robot natočen. Obdobné rovnice platí i při pohybu do ostatních směrů.

$Y \geq 500$, 1.kvadrant:

$$Left, Right = \pm \left(\frac{975}{\frac{3.14}{2}} (-0.01 + \Theta) + 25 \right) \quad (6.5)$$

$Y \geq 500$, 2.kvadrant:

$$Left, Right = \pm 1000 \quad (6.6)$$

$Y \geq 500$, 3.kvadrant:

$$Left, Right = \pm 1000 \quad (6.7)$$

$Y \geq 500$, 4.kvadrant:

$$Left, Right = \pm \left(\frac{975}{\frac{3.14}{2}} (6.26 - \Theta) + 25 \right) \quad (6.8)$$

Left výkon levého motoru

Right ... výkon pravého motoru

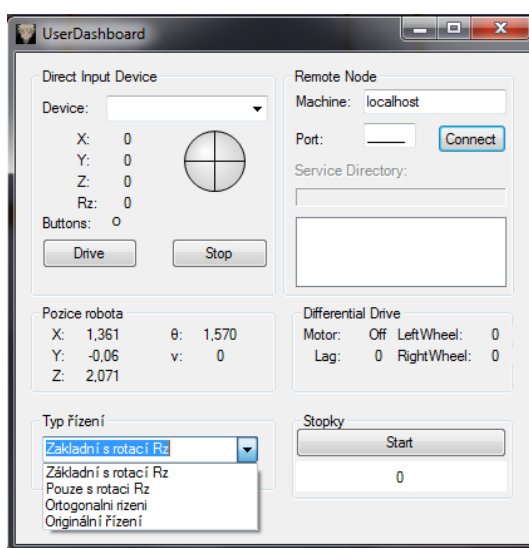
Θ úhel natočení robota v radiánech

Pokud dojde ke kolizi robota, není možné robota otočit. Kvůli ošetření kolize byla do řízení přidána reverzace. Reverzace při malé výchylce joysticku ve směru couvání neotočí robotem nýbrž jenom otočí chod kol.

7 DOSAŽENÉ VÝSLEDKY

7.1 Testování

Testování spočívá v projetí bludiště (obr. 5.1) s různými typy řízení (viz obr.7.1). U každé testované osoby je zaznamenáván čas potřebný k projetí bludiště, počet kolizí robota se stěnami bludiště a zkušenost s joystickem. Po kliknutí na tlačítko start (viz obr.7.1) je program připraven měřit čas. Časomíra se spustí automaticky při jakémkoliv pohybu joysticku a ukončuje jí uživatelem sepnutím prvního tlačítka joysticku.

Obr. 7.1: User Dashboard

7.2 Výsledky testování

V Tabulce 7.1 jsou shrnuty výsledky testování. Z výsledků je patrné, že při použití jakéhokoli specializovaného ovládání se výrazně sníží počet kolizí a zkrátí čas potřebný k projetí bludiště. Při použití Integrovaného řízení bylo dosaženo nejkratších časů. Integrované řízení bylo preferováno osobami, které již měli zkušenost s pákovými ovladači. Pokud bylo integrované řízení použito osobami, které nemají zkušenost s pákovými ovladači, docházelo k častým kolizím a tím pádem i zhoršení času průjezdu. Při použití ortogonálního řízení trvalo projetí dráhy sice delší čas oproti integrovanému řízení, ale docházelo k výrazně menšímu počtu kolizí. Toto řízení bylo preferováno nováčky, kteří neměli zkušenosti s pákovými ovladači.

Ortogonální řízení sice v průměru nedosahuje nejlepšího času průjezdu dráhy, ovšem při srovnání směrodatných odchylek je patrné, že dosahuje nejmenších odchyl-

lek. Při srovnání ortogonálního řízení s originálním řízením je zřejmé, že průměrný čas projetí dráhy je o 28 s delší u originálního řízení a toto řízení má také o 23 s větší směrodatnou odchylku. Při stejném srovnání integrálního řízení s originálním je průměrný čas projetí dráhy o 32 s delší u originálního řízení a také jeho směrodatná odchylka je 9,03 s větší. Rozdíl průměrných časů projetí dráhy mezi integrálním řízením s deaktivovanou osou X a originálního řízení je o 29 s delší v případě originálního řízení a jeho směrodatná odchylka je také o 18,32 s větší.

Při porovnání počtu kolizí u jednotlivých řízení nejlepších výsledků dosahuje ortogonální řízení s průměrem 0,64 kolize na jedno projetí dráhy se směrodatnou odchylkou 0,77. Podobné výsledky dosahovaly integrální řízení a integrální řízení s deaktivovanou osou X kde průměrný počet kolizí byl 3,5 a 3,89, ale rozdíl jejich směrodatných odchylek byl 4,5 a 2,08 čili dvojnásobný. Nejhorších výsledků v počtu kolizí bylo dosahováno originálním řízením kde průměrný počet kolizí byl 18,36 se směrodatnou odchylkou 9,55.

Tab. 7.1: Test

Osoba č.	Zkušenosti	Čas průjezdu [s]				Počet kolizí			
		Univerzální interpret	Specializovaný interpret			Univerzální interpret	Specializovaný interpret		
			Integrální	Pouze Rz	Ortogonální		Integrální	Pouze Rz	Ortogonální
1	Zkušený	44	32	————	48	7	3	—	0
2	Nezkušený	58	62	————	53	15	9	—	0
3	Nezkušený	117	————	50	47	34	—	4	1
4	Nezkušený	105	67	57	52	33	6	4	1
5	Zkušený	66	25	34	42	23	1	3	0
6	Zkušený	61	25	43	40	17	0	2	0
7	Zkušený	51	35	54	48	4	1	6	2
8	————	65	36	61	51	10	0	5	1
9	Zkušený	69	31	33	43	19	1	2	0
10	Zkušený	62	40	37	52	13	0	1	2
11	Nezkušený	135	84	54	54	27	14	8	0
Průměr		75,81	43,66	47,06	48,15	18,36	3,50	3,89	0,64
Směrodatná odchylka		28,16	19,13	9,84	4,82	9,59	4,50	2,08	0,77

8 ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo důkladně se seznámit s prostředím RDS a navrhnout v něm specializovaný interpret joysticku pro ovládání jednoosého diferenciálně řízeného robota.

V první kapitole byl vypracován přehled robotických simulátorů, ve kterých by bylo možné testovat různé interprety ovládání jednoosého diferenciálně řízeného robota. Při řešení semestrální práce byl vybrán program Robotics Developer Studio společnosti Microsoft. K tomuto programu byl vypracován manuál popisující tvorbu simulační scény a objektů v simulaci.

Během řešení této práce bylo navržena testovací dráha reprezentující bludiště. Toto bludiště bylo využíváno pro návrh a testování jednotlivých specializovaných interpretů.

V práci byly navrženy tři specializované interprety joysticku (Integrální, Integrální bez osy X , ortogonální řízení). Integrální řízení bylo navrženo na základě originálního řízení s přidáním rotační osy R_Z a s upravenou citlivostí jednotlivých os. Také bylo navrženo Integrální řízení bez osy X . Ortogonální řízení bylo speciálně navrženo pro úlohu průjezdu bludiště. Jedná se o řízení kdy směr naklonění joysticku určuje přímo jeden ze čtyř možných směrů pohybu robota v bludišti.

Při testování průjezdu bludiště s použitím jednotlivých interpretů byl sledován čas potřebný k průjezdu dráhy a počet kolizí se stěnami bludiště. Z tabulky 7.1 plyne, že nejstabilnějších časů průjezdu bylo dosaženo s ortogonálním řízením, které také vyniká nejmenším počtem kolizí při obsluze jakýmkoliv uživatelem (zkušeným nebo začátečníkem). Nejlepšího času bylo dosaženo integrálním řízením, ale toto řízení dosahovalo dobrých výsledků pouze při použití osobami, které již měli nějaké zkušenosti s pákovými ovladači.

Souhrnně lze říct, že při použití ortogonálního řízení je dosaženo nejmenšího počtu kolizí s časy, které měly malou směrodatnou odchylku, tudíž je pro tuto úlohu nejvhodnější.

LITERATURA

- [1] Anycode: *anyKode Marilou*. [online], [cit. 2011-5-25].
Dostupné z WWW: <<http://www.anycode.com/index.php>>.
- [2] Erben, Vojtěch: *Adaptabilní interpret joysticku pro RDS*. Bakalářská práce, Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií, Ústav automatizace a měřicí techniky, 2011, vedoucí práce byl Ing. Petr Honzík Ph.D.
- [3] Kuparowitz, Tomáš: *Inteligentní řízení robotického fotbalisty*. Bakalářská práce, Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií, Ústav automatizace a měřicí techniky, 2011, vedoucí práce byl Ing. Petr Honzík Ph.D.
- [4] Microsoft: *Microsoft Robotics Developer Studio*. 2008, [online], [cit. 2011-5-25].
Dostupné z WWW: <<http://www.microsoft.com/robotics/>>.
- [5] Microsoft: *Simulating The World With Microsoft Robotics Studio*. 2011, [online], [cit. 2011-5-25].
Dostupné z WWW: <<http://msdn.microsoft.com/en-us/magazine/cc546547.aspx>>.
- [6] Sourceforge.net: *Simbat Project Home*. [online], [cit. 2011-5-25].
Dostupné z WWW: <<http://simbad.sourceforge.net/>>.
- [7] Sourceforge.net: *The Player Project — Download The Player Project software for free at SourceForge.net*. [online], [cit. 2011-5-25].
Dostupné z WWW: <<http://sourceforge.net/projects/playerstage/>>.

SEZNAM SYMBOLŮ, VELIČIN A ZKRATEK

MRDS Microsoft Robotic Developer Studio

RDS Robotic Developer Studio

VSE Visual Simulation Environment

VPL Visual Programming Language